

บันทึกข้อความ

คณะกรรมการศาสตร์
เลขที่..... ๑๑๕๗
วันที่..... ๑๘ ต.ค. ๒๕๖๑
เวลา..... ๑๐.๕๗

ส่วนราชการ สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

โทรศัพท์ ๐ ๗๕๓๒ ๓๕๐๔ ๖ ต่อ ๑๑๗๐ โทรสาร ๐ ๗๕๓๑ ๗๑๕๓

ที่ ศธ ๐๕๘๔.๑๗/๑๕๙๐

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ส่งสำเนาหนังสือ "รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐"

เรียน คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ขอส่งสำเนาหนังสือที่ ศธ ๐๕๘๔(๓)/ว ๑๕๘๐ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หนังสือ "รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐" พร้อมแนบแผ่น CD จำนวน ๑ แผ่น ดังเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายพิทักษ์ สถิตวารธนะ)

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

เรียน คณบดี

- เพื่อโปรดทราบ

- อ.ก.อ. จัดส่ง รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ และ แนวปฏิบัติ เดือน ธ.ค. ๕๖ - ก.ค. ๖๐ เพื่อใช้ในแนวทางขอต่อใบแจ้งงาน

- มอบ ผอ. ดำเนินการ ดังนี้

- 1) ดำเนินการ ประสานงานกับข้อมูลตัวแล้วค้นหา Web คณะ
- 2) ประสานงานกับข้อมูลผ่าน FB คณะ
- 3) ส่ง Email ไปยัง คณบดี / สอ.คณบดี / ผอ. คณบดี / หัวหน้าภาคนิเทศ / หัวหน้าหลักสูตร ทุกท่านทราบ

EM

18 ต.ค. ๖๐

เรียน คณบดี

- เพื่อโปรดทราบ

- ให้แจ้งตรวจสอบ ab.

อีกเป็นแฟ้มถึง ๑๕๖๐

EM

19 ต.ค. ๖๐

Ch
18 ต.ค. ๖๐

แจ้งทุกหน่วยงาน
EM

ส่งแฟ้ม: ถ้ามีให้ส่งมาด้วย

EM

๑๘ ต.ค. ๖๐

นางสาว...
นางสาว...

งานพัฒนาวิชาการและส่งเสริมการศึกษา
สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
เลขที่รับ 395
วันที่ 4 ต.ค. 2560
เวลา 15.43 น.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
เลขที่รับ ๕๓๑
วันที่ ๕ ต.ค. ๒๕๖๐
เวลา ๑๖.๕๖

ที่ ศธ ๐๕๕๑(๓)/ว ๑๔๘๖

สำนักงาน
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
เลขที่รับ 1959
วันที่ 5 ต.ค. 2560
เวลา 15.47 น. ๒๕ กันยายน ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

เรื่อง หนังสือ "รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐" ๒๔๔๐

เรียน อธิการบดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือ "รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สิงหาคม ๒๕๕๖ -
กรกฎาคม ๒๕๖๐" จำนวน ๔ เล่ม และซีดี ๔ แผ่น

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดทำหนังสือ "รวม กฎกระทรวง ประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และ
แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐" เพื่อเผยแพร่ให้สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการบริหารจัดการศึกษา ตลอดจนเป็น
คู่มือการปฏิบัติงาน/การสืบค้นของสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงขอมอบหนังสือ "รวม กฎกระทรวง ประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และ
แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐" แด่ท่าน เพื่อใช้ประโยชน์ตามแต่จะเห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

เรียนอธิการบดี
- เพื่อโปรดทราบ
- มอบ สวท. ตัดเก็บ
และประชาสัมพันธ์ (หอ/วิทยุ) ๕๐
รับทราบ

(นายสุภัทร จำปาทอง)
เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

5 ต.ค. 60

9 ต.ค. 60

สำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา
กลุ่มติดตามและประเมินผลด้านนโยบายและงบประมาณอุดมศึกษา
โทร. ๐ ๒๖๑๐ ๕๓๖๒
โทรสาร ๐ ๒๓๕๕ ๕๖๐๐

มอบงานพิมพ์
สื่อ CD, DVD 11๗๐๗-วิทยุ

1๐ ต.ค. 60

รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ที่เกี่ยวข้อง

หลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ที่เกี่ยวข้อง
หลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง
สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ที่เกี่ยวกับหลักสูตร/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง สิงหาคม ๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐

พิมพ์ครั้งที่ ๑	สิงหาคม ๒๕๖๐
จำนวนพิมพ์	๑,๐๐๐ เล่ม
ดำเนินการจัดทำ	สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สำนักติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา กลุ่มติดตามและประเมินผลด้านนโยบายและงบประมาณอุดมศึกษา ๓๒๘ ถนนศรีอยุธยา แขวงทุ่งพญาไท เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๖๑๐ ๕๓๖๒ โทรสาร ๐ ๒๓๕๕ ๕๖๐๐ website : http://www.mua.go.th/users/he-commission/law.php

รวบรวมข้อมูล ประสานงาน และจัดทำต้นฉบับ

นางสาวอักษร วัฒนสิน

นางโสมระวี นักรบ

จัดพิมพ์โดย

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์

๔๕/๑๒-๑๔ หมู่ ๔ ตำบลบางขุน

อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๗๙ ๙๑๕๔-๖

www.parbpim.com

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดพิมพ์ กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง
ศึกษาธิการ ประกาศ/ระเบียบ และมติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และ
แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องมาแล้ว จำนวน ๓ เล่ม (เล่มที่ ๑ : พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๑ เล่มที่ ๒ : มกราคม ๒๕๕๒ -
มีนาคม ๒๕๕๔ และ เล่มที่ ๓ : เมษายน ๒๕๕๔ - กรกฎาคม ๒๕๕๖) ซึ่งได้เผยแพร่เพื่อเป็นประโยชน์ต่อ
การสืบค้นและการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปแล้วนั้น

เนื่องจากปัจจุบันมีกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา แนวทางและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น รวมทั้งที่มีการยกเลิกการใช้ สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้จัดพิมพ์ “รวม กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศ และ
มติคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์/แนวทาง และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่สิงหาคม
๒๕๕๖ - กรกฎาคม ๒๕๖๐” ที่เป็นข้อมูลปัจจุบัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสถาบันอุดมศึกษาในการเพิ่ม
ประสิทธิภาพและคุณภาพในการบริหารจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน/การสืบค้น
ของสถาบันอุดมศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถสืบค้นข้อมูลดังกล่าวได้ใน
<http://www.mua.go.th/users/he-commission/law.php>

(นายสุภัทร จำปาทอง)

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

กรกฎาคม ๒๕๖๐

ส่วนที่ ๑

ประกาศ

ออกตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๖

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....๑-๑๘
สาขาวิชากายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๖
๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา.....๑๙-๓๘
สาขาวิชากายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๖
๓. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....๓๙-๕๒
สาขาวิชาทันตแพทยศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๗
๔. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....๕๓-๗๐
สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๗
๕. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....๗๑-๙๒
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๖. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา.....๙๓-๑๑๘
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๗. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี.....๑๑๙-๑๒๘
พ.ศ. ๒๕๕๘
๘. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา.....๑๒๙-๑๔๑
พ.ศ. ๒๕๕๘
๙. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร.....๑๔๒-๑๔๗
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๐. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....๑๔๘-๑๖๒
สาขาเภสัชศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (หลักสูตรหกปี)
๑๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....๑๖๓-๑๗๙
สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา.....๑๘๐-๑๙๗
สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๑๓. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. ๒๕๕๙.....๑๙๘-๒๑๐
๑๔. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....๒๑๑-๒๒๖
สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๙
๑๕. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาในต่างประเทศ.....๒๒๗-๒๒๘
ของสถาบันอุดมศึกษาไทย พ.ศ. ๒๕๕๙
๑๖. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี.....๒๒๙-๒๕๒
สาขาเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๐

ข

- ๑๗. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติ.....๒๕๓-๒๕๖
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๑๘. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง นโยบายการยกระดับมาตรฐานภาษาอังกฤษ.....๒๕๗
ในสถาบันอุดมศึกษา

ส่วนที่ ๒

กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ

ออกตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖

- ๑. กฎกระทรวงการขอรับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.....๒๕๘-๒๖๐
พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๒. กฎกระทรวงการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๙...๒๖๑-๒๖๙
- ๓. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำบัญชี และรายงาน.....๒๗๐-๓๒๖
งบการเงินประจำปีของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๔. ระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำรายงานประจำปี.....๓๒๗
ประเภทต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศ ระเบียบ

ออกตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

- ๑. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง คู่มือการขอรับใบอนุญาตจัดตั้ง.....๓๒๘-๓๔๙
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๒. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง คู่มือการขออนุญาตเปลี่ยนแปลง.....๓๕๐-๓๖๑
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๓. ระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสาร.....๓๖๒-๓๖๔
ทางวิชาการ สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. ๒๕๕๖

แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

- ๑. แนวปฏิบัติในการพิจารณาหลักสูตรระดับปริญญาตรี ที่มีแขนงวิชา/กลุ่มวิชา.....๓๖๕
ของสถาบันอุดมศึกษา
- ๒. แนวปฏิบัติการเสนอเอกสารหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาต่อสำนักงานคณะกรรมการ.....๓๖๖
การอุดมศึกษา
- ๓. แนวปฏิบัติในการรับทราบการให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติหลักสูตรของสภาสถาบันอุดมศึกษา....๓๖๗
- ๔. แนวปฏิบัติตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ.....๓๖๘-๓๖๙
ปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทาง
การบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘

กฎ/ประกาศ/ระเบียบ ที่ถูกยกเลิก และปรับเพิ่ม/ยกเลิกข้อความ.....๓๗๑-๓๗๕

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด

พ.ศ. ๒๕๕๖

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ การจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต โดยมีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและองค์ประกอบอื่น ๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ สถาบันอุดมศึกษาใดจัดการศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๘

ข้อ ๔ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

จาตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด
พ.ศ. ๒๕๕๖

เอกสารแนบท้าย
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด
พ.ศ. ๒๕๕๖

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชากายภาพบำบัด

๑. ชื่อสาขาวิชา

กายภาพบำบัด

Physical Therapy

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

กายภาพบำบัดบัณฑิต หรือ วิทยาศาสตรบัณฑิต (กายภาพบำบัด)

กภ.บ. หรือ วท.บ. (กายภาพบำบัด)

Bachelor of Physical Therapy or Bachelor of Science (Physical Therapy)

B.PT. or B.Sc. (Physical Therapy)

๓. ลักษณะของสาขาวิชา

สาขาวิชากายภาพบำบัดเป็นวิชาชีพที่ต้องปฏิบัติโดยตรงต่อมนุษย์ทุกวัย ทั้งในคนที่มีปัญหาสุขภาพจากภาวะโรค การบาดเจ็บ ภาวะเสื่อม และคนปกติ โดยอ้างอิงเหตุผลและหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ในการตรวจประเมิน การวินิจฉัย การบำบัดรักษา และการฟื้นฟูสภาพร่างกาย รวมทั้งการป้องกัน การส่งเสริมสุขภาพของร่างกายและจิตใจด้วยวิธีการทางกายภาพบำบัด โดยจัดการเรียนการสอนตามองค์ความรู้ทั้งในทางทฤษฎี และทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพกายภาพบำบัด เช่น การรักษาด้วยการออกกำลังกาย การรักษาด้วยไฟฟ้า การรักษาด้วยมือ และการรักษาด้วยน้ำ เป็นต้น เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำวิจัย และปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ ร่วมกับบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม โดยคำนึงถึงคุณค่าของชีวิตมนุษย์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม

๔. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๑ มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด

๔.๒ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการประกอบวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และชุมชน ตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัด

๔.๓ สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

๔.๔ สามารถเป็นผู้นำ ผู้ตาม หรือผู้ประสานงานได้เหมาะสมตามสถานการณ์

๔.๕ สามารถพัฒนาตนเองโดยการศึกษา ค้นคว้า ใช้กระบวนการวิจัย และเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

สาขาวิชากายภาพบำบัดกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ ๖ ด้าน ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ และลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาวิชากายภาพบำบัดที่กำหนดไว้ ดังนี้

๕.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๕.๑.๑ มีความรู้ ความเข้าใจหลักคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนสิทธิพื้นฐานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางกายภาพบำบัด
- ๕.๑.๒ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ เคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และสามารถจัดการกับปัญหาคุณธรรม จริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจที่เหมาะสม
- ๕.๑.๓ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถจัดการกับปัญหาจริยธรรมในการปฏิบัติงานในวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๕.๑.๔ ส่งเสริมให้ผู้ให้บริการได้รับรู้ และเข้าใจสิทธิของตนเองในการรับบริการกายภาพบำบัด

๕.๒ ด้านความรู้

- ๕.๒.๑ อธิบายสาระสำคัญของศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต
- ๕.๒.๒ อธิบายสาระสำคัญของศาสตร์พื้นฐานวิทยาศาสตร์สุขภาพ
- ๕.๒.๓ อธิบายสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๕.๒.๔ อธิบายสาระสำคัญของระบบสุขภาพ กฎหมาย การจัดการและการบริหารงานเบื้องต้นของระบบการบริการกายภาพบำบัด
- ๕.๒.๕ มีความรู้ด้านการวิจัยและการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ

๕.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

- ๕.๓.๑ สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น
- ๕.๓.๒ สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ โดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาชีพและความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ปลอดภัยและมีคุณภาพในการดูแลสุขภาพ
- ๕.๓.๓ สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัยหรือสร้างนวัตกรรม ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพกายภาพบำบัด
- ๕.๓.๔ สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้สาขาวิชากายภาพบำบัด กับความรู้ศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบททางสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไป

๕.๔ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- ๕.๔.๑ มีจิตบริการ สามารถปรับตัวและมีปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์กับผู้ให้บริการ ผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา

๕.๔.๒ สามารถทำงานเป็นทีมในบทบาทผู้นำและสมาชิก ในบริบทหรือสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

๕.๔.๓ มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพ

๕.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๕.๕.๑ สามารถศึกษา ทำความเข้าใจประเด็นปัญหา เลือกลง และประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม ในการศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา

๕.๕.๒ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

๕.๕.๓ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสม

๕.๖ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

๕.๖.๑ สามารถปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพกายภาพบำบัด ในการตรวจประเมิน วินิจฉัยทางกายภาพบำบัด ป้องกัน บำบัดรักษา ฟื้นฟู และส่งเสริมสุขภาพแก่ผู้ใช้บริการตามมาตรฐานวิชาชีพกายภาพบำบัด

๕.๖.๒ สามารถปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพกายภาพบำบัดอย่างเป็นองค์รวม โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจศาสตร์กายภาพบำบัดและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การใช้เหตุผลทางคลินิกและหลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติงาน

๖. องค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภากายภาพบำบัด

๗. โครงสร้างหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๑๒๐ หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๗.๑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

๗.๒ หมวดวิชาเฉพาะ จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๘๔ หน่วยกิต ทั้งนี้ต้องมีเนื้อหาความรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์สุขภาพ ความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพกายภาพบำบัด ความรู้ด้านระบบสุขภาพ ความรู้ด้านการจัดการและการบริหารงานเบื้องต้นของระบบการบริการกายภาพบำบัด และความรู้ด้านการวิจัยและการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสภากายภาพบำบัด และมีชั่วโมงฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง โดยให้จัดการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต ระบบทวิภาค

๗.๓ หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิตรวมกันไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

โดยต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลบังคับใช้ใน
ปัจจุบัน

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชากายภาพบำบัดประกอบด้วยองค์ความรู้ที่จะมีการปรับเปลี่ยน
ตามความก้าวหน้าของวิชาการและวิชาชีพ โดยประกอบด้วยความรู้ ๕ ด้านดังต่อไปนี้

๘.๑ ความรู้ด้านศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของชีวิต หรือความรู้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ได้แก่
สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และจิตวิทยาทั่วไป

๘.๒ ความรู้พื้นฐานวิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือความรู้พื้นฐานวิชาชีพ ได้แก่

- ๑) กายวิภาคศาสตร์ (Anatomy)
- ๒) ประสาทกายวิภาค (Neuroanatomy)
- ๓) สรีรวิทยา (Physiology)
- ๔) ชีวกลศาสตร์ (Biomechanics)
- ๕) การควบคุมและการเรียนรู้การเคลื่อนไหว (Motor control and learning)
- ๖) สรีรวิทยาของการออกกำลังกาย (Exercise physiology)
- ๗) พยาธิวิทยา (Pathology) พยาธิกำเนิด (Pathogenesis) และพยาธิสรีรวิทยา (Pathophysiology)
- ๘) จุลชีววิทยา (Microbiology) ชีวเคมีคลินิก (Clinical biochemistry)
- ๙) ภูมิคุ้มกันวิทยา (Immunology)
- ๑๐) จิตวิทยาหรือจิตเวชศาสตร์ (Psychology or psychiatry)
- ๑๑) เภสัชวิทยาพื้นฐาน (Basic pharmacology)
- ๑๒) รังสีวินิจฉัยพื้นฐาน (Basic diagnostic radiology)
- ๑๓) การตรวจทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory tests)
- ๑๔) การช่วยฟื้นคืนชีพ (Resuscitation)

๘.๓ ความรู้เฉพาะด้านวิชาชีพกายภาพบำบัด ได้แก่

- ๑) การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวของมนุษย์ (Human movement analysis)
- ๒) กระบวนการคิดและตัดสินใจทางคลินิก (Clinical reasoning process)
- ๓) การตรวจประเมิน วินิจฉัยทางกายภาพบำบัด (Physical therapy evaluation and diagnosis)

- ๔) การวัดมุมการเคลื่อนไหวและการวัดกำลังกล้ามเนื้อ (Range of motion and muscle testing)
- ๕) การรักษาด้วยการออกกำลังกาย (Therapeutic exercise)
- ๖) การขยับ ดัด ดึง ข้อต่อ (Joint mobilization and manipulation)
- ๗) การนวดเพื่อการรักษา รวมทั้งการนวดแผนไทย (Therapeutic massage including Thai massage)
- ๘) การขยับเส้นประสาท (Nerve mobilization)
- ๙) การพันผ้ายึดและการพันเทป (Bandaging and taping)
- ๑๐) เทคนิคการเคลื่อนย้ายและการฝึกเดิน (Transfer techniques and ambulation)
- ๑๑) ธาราบำบัด (Hydrotherapy)
- ๑๒) การระบายเสมหะจากทางเดินหายใจ (Airway clearance therapy)
- ๑๓) การเพิ่มปริมาตรปอด (Lung expansion therapy)
- ๑๔) การบำบัดการหายใจด้วยแรงดันบวก (Positive pressure breathing therapy)
- ๑๕) การบำบัดด้วยการควบคุมแบบแผนการหายใจ (Breathing pattern control therapy)
- ๑๖) การขยับผนังทรวงอก (Chest mobilization)
- ๑๗) การรักษาด้วยความร้อนและเย็น (Therapeutic heat and cold)
- ๑๘) การรักษาด้วยกระแสไฟฟ้า (Electrotherapy)
- ๑๙) การวินิจฉัยด้วยไฟฟ้า (Electrodiagnosis)
- ๒๐) การรักษาด้วยเครื่องผลิตคลื่นเหนือเสียง (Ultrasonic therapy)
- ๒๑) การรักษาด้วยเครื่องผลิตแสงเลเซอร์กำลังต่ำ (Low power laser therapy)
- ๒๒) การรักษาด้วยเครื่องมืออื่นๆ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องเครื่องมือ
กายภาพบำบัด
- ๒๓) การใช้สัญญาณป้อนกลับทางชีวภาพ (Biofeedback)
- ๒๔) กายอุปกรณ์เสริม กายอุปกรณ์เทียม และเครื่องช่วยการเคลื่อนไหว (Prosthesis,
orthotics and assistive devices)
- ๒๕) การป้องกันโรคหรือการบาดเจ็บ (Prevention of disease or trauma)
- ๒๖) การส่งเสริมสุขภาพ (Health promotion)
- ๒๗) การยศาสตร์ (Ergonomics)
- ๒๘) กายภาพบำบัดในระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ (Musculoskeletal physical therapy)
- ๒๙) กายภาพบำบัดในระบบประสาท (Neurological physical therapy)
- ๓๐) กายภาพบำบัดในระบบหายใจ และไหลเวียนโลหิต (Respiratory and circulatory
physical therapy)
- ๓๑) กายภาพบำบัดเด็ก (Pediatric physical therapy)

- ๓๒) กายภาพบำบัดผู้สูงอายุ (Geriatric physical therapy)
- ๓๓) กายภาพบำบัดสุขภาพสตรี (Women's health physical therapy)
- ๓๔) กายภาพบำบัดชุมชน (Community physical therapy)
- ๓๕) กายภาพบำบัดทางการกีฬา (Sport physical therapy)
- ๓๖) กายภาพบำบัดในภาวะเฉพาะ ได้แก่ แผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวก มะเร็ง ไตวายเรื้อรัง
Metabolic syndrome, AIDS, hepatic disease (Physical therapy in specific conditions i.e., burn, cancer, chronic renal failure, metabolic syndrome, AIDS, hepatic disease)

หมายเหตุ หลักสูตรอาจจัดให้มีเนื้อหากายภาพบำบัดในกลุ่มเฉพาะอื่นๆ ในหลักสูตร เช่น

- ๓๗) กายภาพบำบัดเพื่อความงาม (Aesthetic physical therapy)
- ๓๘) กายภาพบำบัดในผู้ป่วยระยะสุดท้าย (Hospice physical therapy)
- ๓๙) กายภาพบำบัดในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของระบบเวสติบูลาร์ (Physical therapy in vestibular disorders)

๘.๔ ความรู้ด้านระบบสุขภาพ ความรู้ด้านการจัดการและการบริหารงานเบื้องต้นของระบบการบริการกายภาพบำบัด

- ๑) สุขภาวะและปัญหาสุขภาพของคนไทย (Well-being and health problems in Thais)
- ๒) ระบาดวิทยาพื้นฐาน (Basic epidemiology)
- ๓) ระบบบริการสุขภาพและการควบคุมมาตรฐานการบริการในประเทศไทย (Health service system and accreditation in Thailand)
- ๔) เศรษฐศาสตร์สุขภาพเบื้องต้น (Fundamental health economics)
- ๕) หลักการบริหารงานเบื้องต้น (Fundamental administration)
- ๖) การบริหารจัดการโครงการ (Project management)
- ๗) การบริหารจัดการคลินิกกายภาพบำบัดหรือการเป็นผู้ประกอบการ (Physical therapy clinic management or entrepreneurships)
- ๘) หลักการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร (Interpersonal relationship and communication)
- ๙) การผลิตสื่อประกอบการแลกเปลี่ยนความรู้ ได้แก่ แผ่นภาพสไลด์ แผ่นพับ และโปสเตอร์ (Media production for knowledge sharing i.e., slide, leaflet, poster)
- ๑๐) พระราชบัญญัติวิชาชีพกายภาพบำบัด พ.ศ.๒๕๔๗ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพ (Physical Therapy Act and Laws associated to practices)

- ๑๑) พระราชบัญญัติสถานพยาบาล (Health facility act)
- ๑๒) จรรยาบรรณวิชาชีพ (Professional ethics)
- ๑๓) พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ (National Health Act)
- ๑๔) คำประกาศสิทธิผู้ป่วย (Declaration of Patient's Rights)

๘.๕ ความรู้ด้านการวิจัยและการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการ

- ๑) ระเบียบวิธีการวิจัย (Research methodology)
- ๒) จริยธรรมการวิจัย (Research ethics)
- ๓) การสืบค้น ประเมิน และเลือกใช้ข้อมูลอย่างเป็นระบบ (Systematic searching, appraisal and selection of information)
- ๔) สถิติพื้นฐาน (Basic statistics)

๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน

การจัดการเรียนการสอนควรเป็นไปในลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมี การให้คำแนะนำและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้า สืบค้น เพื่อทำความเข้าใจองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตัวอย่างวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ควรใช้ในหลักสูตรกายภาพบำบัด เช่น

การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Based Learning) และ การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case Study) ซึ่งมุ่งเน้นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนคิดและดำเนินการเรียนรู้ กำหนดวัตถุประสงค์ และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขปัญหา มากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง ส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและ พัฒนาทักษะทางสังคม

การสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-Study) เน้นให้ผู้เรียนศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น ให้สืบค้น แก้ปัญหา หรือจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ใช้ทั้งการเรียนรายบุคคลหรือกระบวนการกลุ่ม

การสอนแบบนิรมิตวิทยา (Constructivism) ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยเชื่อมโยงความรู้ใหม่จากกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนศึกษา ค้นคว้า ทดลอง ระดมสมอง กับความรู้เดิมที่มีอยู่แล้ว แล้วตรวจสอบองค์ความรู้ใหม่กันเองระหว่างกลุ่มผู้เรียน โดยผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนความรู้ใหม่ที่ถูกต้อง

การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด (Concept Attainment) มุ่งให้ผู้เรียนทราบถึงคุณลักษณะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเรื่องใด แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้ในสถานการณ์อื่นได้

การสอนแบบทำงานรับผิดชอบร่วมกัน (Co-Operative Learning) เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการทำงานร่วม ความรับผิดชอบขณะเรียนรู้ไปพร้อมกลุ่ม

การสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) เน้นให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการใช้ความคิดพิจารณาตัดสินประเด็นปัญหาต่างๆ อย่างรอบคอบ และมีเหตุผล โดยเสนอปัญหาแล้วให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ และใช้กระบวนการคิดอย่างหลากหลาย รวมทั้งวิเคราะห์ไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล และเป็นลำดับขั้นตอนเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเลือกคำตอบที่เหมาะสมกับปัญหา

ในภาคปฏิบัติ ผู้เรียนต้องได้ทดลอง ฝึกใช้เครื่องมือต่างๆ รวมถึงฝึกปฏิบัติจริงทั้งฝึกกับผู้ร่วมเรียน และฝึกกับผู้ใช้บริการ ควรมีรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น

การสอนโดยการลงมือปฏิบัติ (Practice) โดยให้ผู้เรียนรู้ในสถานการณ์จริง

สอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เน้นการเรียนรู้จากการพบสถานการณ์ที่สร้างขึ้นให้มีสภาพแวดล้อม และปฏิสัมพันธ์ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด กำหนดบทบาท ข้อมูลและกติกา เพื่อให้ผู้เรียนฝึกการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจจากสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองผู้ป่วยแบบต่างๆ

สอนแบบสาธิต (Demonstration Method) ให้ผู้เรียนสังเกตขั้นตอนการปฏิบัติด้วยการแสดงตัวอย่างพร้อมๆ กับการอธิบาย ให้ผู้เรียนได้ฝึกทำ เรียนรู้วิธีการปฏิบัติ และซักถามไปพร้อมกัน

สอนแบบโครงการ (Project Method) มุ่งฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในหลากหลายสถานการณ์ รวมทั้งการทำโครงการวิจัย เพื่อให้มีการบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้

นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนควรสอดแทรกเนื้อหาหรือกิจกรรม เพื่อพัฒนาจิตพิสัยด้านคุณธรรม จริยธรรม รวมถึงจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลต้องทำอย่างเป็นระบบ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร รายวิชา และการฝึกปฏิบัติงาน ต้องระบุรายละเอียดเป็นสายลักษณะอักษรไว้ในเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบรายวิชาทั้งภาคทฤษฎี ปฏิบัติ และการฝึกปฏิบัติงาน มีการใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายเช่น การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน รายงาน แฟ้มสะสมผลงาน เป็นต้น โดยผู้เรียนได้รับการประเมินแบบรอบด้าน ได้แก่ การประเมินจากผู้สอน ผู้ร่วมสอน ผู้ร่วมเรียน และตัวผู้เรียนเอง มีการนำผลการประเมินแจ้งแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

การประเมินผลการเรียนรู้ยังสามารถพิจารณาในด้านอื่นได้อีกคือ การเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ใฝ่รู้ และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้มีระบบและกลไกการทวนสอบเพื่อยืนยันว่าผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้ทุกด้านตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสาขากายภาพบำบัด มาตรฐานวิชาชีพและความสามารถขั้นพื้นฐานของนักกายภาพบำบัด ต้องทวนสอบทั้งระดับรายวิชาและระดับหลักสูตร และกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการประกันคุณภาพภายใน

๑๐.๑ การทวนสอบระดับรายวิชา

สถาบันต้องจัดการทวนสอบในระดับรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยกำหนดระบบและกลไกการดำเนินงานเกี่ยวกับการทวนสอบ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการให้คะแนน รวมทั้งการประเมินด้วยวิธีอื่นที่กำหนดในรายละเอียดของรายวิชา รวมทั้งอุทธรณ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา (ถ้ามี) ซึ่งสถาบันการศึกษาต้องวางแผนและรายงานผลการทวนสอบต่อคณะกรรมการ บริหารคณะทุกภาคการศึกษา

๑๐.๒ การทวนสอบระดับหลักสูตร

สถาบันต้องจัดการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทุกด้านตามมาตรฐานคุณวุฒิ สาขาวิชากายภาพบำบัด มาตรฐานวิชาชีพและความสามารถขั้นพื้นฐานของนักกายภาพบำบัด โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินความสำเร็จของการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ โดยมีการประเมินจากหลายแหล่ง เช่น การประเมินโดยแหล่งฝึกงาน ผู้ใช้บัณฑิต และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นต้น เพื่อพิสูจน์ว่าผู้สำเร็จการศึกษามีผลการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร และมาตรฐานวิชาชีพ

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

- (๑) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ที่เน้นวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์หรือเทียบเท่า
- (๒) มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่เจ็บป่วยหรือเป็นโรคติดต่อร้ายแรงหรือมีความผิดปกติอื่น ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา
- (๓) มีคุณสมบัติอื่นๆ ตามที่สถาบันศึกษากำหนด

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

การเทียบโอนผลการเรียนรู้ทำได้เฉพาะในหลักสูตรกายภาพบำบัดที่ได้รับการรับรองและเผยแพร่ทั้งจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสภาวิชาชีพกายภาพบำบัดแล้วเท่านั้น กรณีที่เป็นสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ต้องเป็นสถาบันที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือได้รับการรับรองตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาของประเทศนั้น หากเป็นการเทียบโอนของนักศึกษาต่างหลักสูตรในสถาบันเดียวกัน จะต้องผ่านการประเมินเจตคติต่อวิชาชีพ และ

รายละเอียดอื่นๆให้เป็นไปตามข้อบังคับของแต่ละสถาบัน และประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลบังคับใช้
ในปัจจุบัน

๑๒. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

๑๒.๑ คุณสมบัติอาจารย์

คุณสมบัติอาจารย์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่มีผล
บังคับใช้ในปัจจุบัน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือดำรง
ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเทียบเท่า และต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
สาขาวิชากายภาพบำบัด และถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพกายภาพบำบัด

๑๒.๒ สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา

ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสภากายภาพบำบัด ดังนี้

๑๒.๒.๑ ในภาพรวมกำหนดให้มีอาจารย์ ๑ คนต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าไม่มากกว่า ๘ คน

๑๒.๒.๒ การฝึกปฏิบัติทางกายภาพบำบัดในสถานพยาบาลกำหนดสัดส่วน ดังนี้

- อาจารย์ประจำเป็นผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิก สัดส่วน ๑ คนต่อนักศึกษา
ไม่มากกว่า ๖ คน

- อาจารย์ผู้ควบคุมการฝึกปฏิบัติงานทางคลินิกซึ่งเป็นบุคลากรในสถานพยาบาล สัดส่วน
อาจารย์ ๑ คนต่อนักศึกษาไม่มากกว่า ๒ คน

ทั้งนี้ ต้องมีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่มีคุณสมบัติสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และมีคุณวุฒิหรือประสบการณ์ในวิชาชีพ
กายภาพบำบัด

๑๒.๓ บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

สถาบันการศึกษาต้องจัดให้มีบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน หรือผู้ช่วยสอนใน
ห้องปฏิบัติการทางกายภาพบำบัดในจำนวนที่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา และมีบุคลากรสนับสนุนการ
บริหารงานของสถาบันการศึกษา ทั้งในด้านงานบริหาร การจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ การเงิน และบริการ
โสตทัศนูปกรณ์เป็นอย่างน้อย

๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

การเตรียมบัณฑิตให้มีความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานและมีประสบการณ์ทักษะทางวิชาชีพ
ตามข้อกำหนดเป็นสาระสำคัญของหลักสูตรกายภาพบำบัด ดังนั้นทรัพยากรสำคัญที่สนับสนุนการเรียนการสอน
คือ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ ตลอดจนเนื้อต่อ
การทำงานที่มีคุณภาพของอาจารย์และบุคลากร ซึ่งมีรายละเอียดและการจัดการต่อไปนี้